

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Rutt kay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

DOBA ŽELEZNÁ

IRON AGE

EISENZEIT

BRODEK U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov) „Za zámek“. Doba halštatská. Sídliště. Záchraný výzkum.

Počátkem měsíce března byly zahájeny zemní práce spojené s rozšířením skladovacích prostor a s budováním místní komunikace v areálu firmy Stavbros, spol. s r.o., v Brodce u Prostějova, v poloze „Za zámek“. Při skrývce nadložní vrstvy, dosahující místy mocnosti až 70 cm, se na světlém sprašovém podloží vyrýsovalo několik tmavších skvrn, signalizujících přítomnost archeologických objektů. Těch si všiml při náhodné návštěvě Brodce u Prostějova Mgr. Pavel Moš, archeolog Muzea Prostějovska v Prostějově, který své zjištění konzultoval s pracovníky prostějovského pracoviště ÚAPP Brno. Výsledkem vyvolaného jednání s jednatelem firmy panem Vladislavem Hanslíkem bylo uzavření smlouvy o provedení záchraného archeologického výzkumu. Ten byl realizován ve dnech 27. až 29. března 2006. Prozkoumáno a zdokumentováno bylo 6 objektů, z toho 5 středověkých a jeden z přelomu halštatu a starší doby laténské.

Pozdní halštat reprezentuje objekt (K 500), který lze charakterizovat jako zemnici široce oválného půdorysu s několika kúlovými jamkami na její podélné ose. Získaný materiál plně odpovídá době vzniku stavby. Na jedné straně pozorujeme doznívající halštatské tradice, v našem případě reprezentované kulturou platěnickou (zloemek perly s očky, profilace amforovitých nádob a šálků), na straně druhé se již prosazují technologické, tvarové a výzdobné trendy nastupujícího latěnu (tuhová keramika, situlovitě hrnce s lištou, braubašské

zboží). Větší koncentraci objektů z tohoto období lze předpokládat směrem k jihu, na plochem návrší, jímž prochází silnice z Brodce do Sněhotic

Miroslav Šmíd

Resumé

Brodek u Prostějova (Bez. Prostějov), „Za zámek“. Hallstattzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

DOBŠICE (k. ú. Dobšice u Znojma, okr. Znojmo) „Léry“. Doba laténská. Sídliště (?). Záchraný výzkum.

V těsné blízkosti nádrže DN2 se v trasách kanalizace podařilo vyzvednout několik drobných kovových předmětů z mladší doby bronzové až doby římské. Za pozornost stojí pravděpodobně olověná miniatura kola od vozu z doby laténské.

Zdeněk Čížmár

Resumé

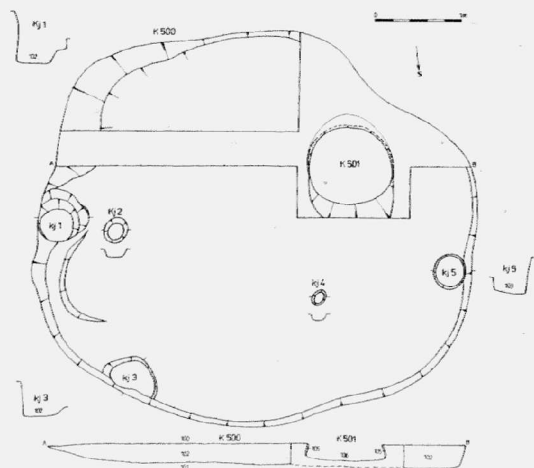
Dobšice (Kataster Dobšice u Znojma, Bez. Znojmo), „Léry“. Latènezeit. Siedlung (?). Rettungsgrabung.

HRUBÁ VRBKA (okr. Hodonín) „Sedliště, Klínky“. Latén. Sídliště. Povrchový sběr.

Při povrchovém sběru, prováděném v letech 2005–2006 Martinem Ďugou a Michalem Polákem, byla v trati Sedliště a na ni bezprostředně navazující trati Klínky objevena nová polykulturní lokalita (popis viz kap. Doba římská). Ze souboru nálezů lze laténskému období přiřadit zlomky nádob z grafitového materiálu se svisle rýhovaným povrchem, zlomky skleněných náramků modrého zbarvení se třemi zjištěnými typy žebrovaného povrchu (se dvěma žebry, s pěti žebry, s perličkami zdobeným středovým žebrem), korálky z millefiorového skla (kónický, melounovitý, polyedrický) a zmíněné periodě mohou patřit také kovové slitky a struska (srov. kap. Neolit, Doba bronzová a Doba římská).

„Za bařinou“. Latén. Sídliště. Povrchový sběr.

Další novou polykulturní lokalitu v trati Za bařinou doložil povrchovým sběrem Martin Ďuga v roce 2006 (popis viz kap. Doba římská). Laténskému období patří ze souboru nálezů kolekce keramických střepů stejného typu jako u předchozí trati, zloemek skleněného náramku s půlkruhovým profilem a zřejmě i další amorfní kusy skla a navíc také jantar,

Obr. 1. Brodek u Prostějova. „Za zámek“. Půdorys a profil pozdně halštatské chaty.
Grundriss und Schnitt durch die Hütte der späten Hallstattzeit.

kovové slitky a struska (srov. kap. Neolit, Doba železná a Doba římská).

Jaromír Šmerda

Resumé

Hrubá Vrbka (Bez. Hodonín), „Sedliště, Klínky“. Latènezeit. Siedlung. Terrainbegehung.

Hrubá Vrbka (Bez. Hodonín), „Za Bařinou“. Latènezeit. Siedlung. Terrainbegehung.

CHARVÁTÝ (okr. Olomouc)

„U silnice“. Halštat, Slezskoplatěnická fáze KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsíci říjnu roku 2006 byl proveden záchranný archeologický výzkum při stavbě inženýrských sítí k budoucím rodinným domům v lokalitě Charvátý „U silnice“. Plocha výzkumu z roku 2006 navazuje na plochu prozkoumanou v roce 2005 v rámci stavby příjezdové komunikace k RD a tvořil ji zhruba dvoumetrový pás po každé straně komunikace. Zkoumaná lokalita se nachází na severním konci obce Charvátý, po pravé straně silnice Olomouc – Tovačov, na okraji pravobřežní správové terasy řeky Moravy v nadmořské výšce 228–230 m. Na mapě ZM ČSR 1 : 10 000 (list 24-24-04) je lokalita identifikována těmito koordináty od Z:J s. č.: 378:196; 382:197; 384:192 a 374:191 mm.

Během výzkumu bylo prozkoumáno 9 sídlištních objektů z halštatské fáze kultury slezskoplatěnické, z toho pět objektů představuje běžné sídlištní jámy blíže nespecifikovaného charakteru. Tři objekty představují kúlové jamky a jeden objekt může označit jako tzv. hliník. Materiál nalezený v zásypcech objektů (zlomky keramiky, zvířecí kosti, mazanice) je ve stadiu laboratorního zpracování. S velkou pravděpodobností jsou objekty prozkoumané v roce 2005 a 2006 součástí většího sídelního areálu z doby halštatské, rozkládajícího se na okraji terasy nad řekou Moravou. O této skutečnosti svědčí množství starších nálezů v blízkém okolí popisované lokality (Vránová 2006, zde i literatura; Vránová 2007).

Vendula Vránová

Literatura

Vránová, V. 2006: Charvátý (okr. Olomouc), *Přehled výzkumů* 47, 155.

Vránová, V. 2007: Archeologické nálezy a lokality na katastru obci Charvátý, Drahlav a Čertoryje, in: *Střední Morava* 24, v tisku.

Resumé

Charvátý (Bez. Olomouc), „U silnice“. Hallstattzeit, Platěnice Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

JÍŘÍKOVICE (okr. Brno-venkov)

Ponětovická ul. Časné latén. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu roku 2006 bylo v rámci rekonstrukce kanalizace obce (viz Doba bronzová, Středověk a novověk) v liniových

výkopech dokumentováno celkem 6 zahloubených objektů v ulici Ponětovické. Ze dvou z nich pocházel keramický materiál časně laténského období.

David Parma

Resumé

Jířkovice (Bez. Brno-venkov), Ponětovická Str. Frühlatènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

KOMÁROV (okr. Opava)

Ulice Na konečné 20, č. p. 68; p. č. 475/1, 476. Doba halštatská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při archeologickém průzkumu vybagrovaných základů pro novostavbu rodinného domu bylo na vzniklých profilech zjištěno narušení čtyř zahloubených pravěkých objektů. Naleziště se nachází v centru obce Komárov, jižně pod komunikací 11 z Opavy do Ostravy-Poruby, na mírném, severně orientovaném svahu v nadmořské výšce cca 249 m, zhruba 800 m od pravého břehu řeky Opavy. Místo nálezu lze identifikovat v okruhu bodu vymezeného souřadnicemi na ZM 1 : 10 000 (list 15-32-20), 285:12 mm od Z:J s. č.

Profily narušených objektů byly začištěny, fotograficky a kresebně zdokumentovány. Po zabetonování základových pasů byl uskutečněn archeologický výzkum, který se omezil pouze na prostor nenarušených částí zahloubených objektů. Svrchní vrstvu, zdokumentovanou v celém prostoru, tvořila recentní suťovitá uloženína s úlomky cihel a kamenů o mocnosti cca 0,2–0,4 m. Jednalo se o vrstvu vzniklou v minulosti demolicí hospodářského stavení. Po snížení recentní vrstvy bylo identifikováno správové podloží, do kterého byly zahloubeny objekty k. 500–503.

V jihovýchodním rohu zkoumané plochy byla dokumentována větší zahloubená sídlištní jáma (k. 500). Jejímú kompletnímu prozkoumání bránila přítomnost již navezeného stavebního materiálu a stromu. Z toho důvodu byl proveden pouze řez objektem (sonda S1), kterým byl zjištěn jeho oválný tvar, mísovitý profil a přibližná šířka cca 1,65 m. Míra zahloubení jámy do podloží byla zhruba 0,9 m. Ve výplni objektu se nacházely četné keramické fragmenty, střední a malé kusy mazanice, uhliky. V západní části zkoumané plochy byla zdokumentována kúlová jáma (k. 501) o průměru 0,55 m, jejíž zahloubení do podloží bylo 0,65 m. Jáma byla z 80 % vyplněna fragmenty mazanice s otisky dřevěných konstrukcí a keramickými fragmenty. Pozůstatek objektu k. 502 byl zdokumentován pouze na profilu. Byl vyplněn drobkou mazanice a uhliků. V severní části plochy se nacházel objekt k. 503, který byl nejvíce narušen předešlými stavebními činnostmi. Výkop pro základ narušil střední část objektu, takže bylo možné dokumentovat pouze jeho okraje. Objekt měl oválný tvar (ca 1,35 × 0,9 m) a rovné dno, do podloží byl zahlouben zhruba 0,7 m. Dno vyplňovala výrazná šedočerná uhliková vrstva. Objekty k. 502 a 503 nelze z důvodu špatného zachování blíže interpretovat. Keramický materiál z prozkoumaných objektů lze rámcově datovat do pozdního halštatu.

Výzkum byl financován z dotace Programu podpory ZAV Ministerstva kultury České republiky.

Tereza Krasnokutská